

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2014 - 2019

Комисия по промишленост, изследвания и енергетика

2014/2208(INI)

2.6.2015

СТАНОВИЩЕ

на комисията по промишленост, изследвания и енергетика

на вниманието на комисията по околна среда, обществено здраве и
безопасност на храните

относно ефективното използване на ресурсите: преминаване към кръгова
икономика
(2014/2208(INI))

Докладчик по становище: Бенедек Явор

PA_NonLeg

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по промишленост, изследвания и енергетика приканва водещата комисия по околна среда, общественото здраве и безопасност на храните да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

1. припомня, че Европа е нетен вносител на природни ресурси и че цените на ресурсите са се увеличили със 147% през първото десетилетие на 21 век¹, като са направили икономиката на Европа особено уязвима; счита, че за да се справим с глобалните предизвикателства и зависимостта на ЕС от ресурси, е от съществено значение енергийната и ресурсната ефективност да бъдат в основата на промишленото обновяване на ЕС, така че ЕС да може да запази своята конкурентоспособност в бъдеще въз основа на новаторските отрасли, да стимулира производствения капацитет и да създава нови и устойчиви работни места, включително работни места за висококвалифицирани специалисти;
2. подчертава, че за да се задвижи кръговата икономика, е необходима промяна на модела, така че да не се губят ресурси; счита, че тази промяна изисква да бъдат давани подходящи сигнали на производителите и потребителите, например чрез динамична фискална и регулаторната рамка, ускоряване на прехода към основана на възобновяеми източници икономика и смекчаване на потенциалния „ефект на бумеранга“; счита, че е необходима комбинация от подходи, като се спазва принципът на субсидиарност на различни равнища на политиките, включително, но без това да бъде ограничавано единствено до:
 - вътрешното поемане на външните фактори и насърчаването на принципа на каскадно използване на ресурсите,
 - използването на рециклируеми отпадъци като основен и надежден източник на суровини чрез разработване на нетоксични цикли на материалите,
 - поставянето на акцент върху потоците на основните материали, справянето с ресурсно интензивните продукти и възнаграждаването на участниците, постигащи отлични резултати,
 - създаването на бизнес модели, които предлагат стимули за запълване на съществуващите материални и производствени пропуски,
 - проектирането на продукти, които са с дълъг живот, които могат да бъдат лесно ремонтирани и които се състоят от компоненти, които могат да бъдат лесно използвани повторно или рециклирани,
 - организирането на логистиката по такъв начин, че продуктите, които вече не се

¹ Съгласно McKinsey Global Institute, цените на енергията са нараснали със 190 %, на храните със 135 % и на материалите със 135 %. Вж. „Resource revolution (Революция на ресурсите): Meeting the world’s energy, materials, food, and water needs (посрещане на световните потребности от енергия, материали, храни и вода)“, ноември 2011 г., стр. 30 (http://www.mckinsey.com/insights/energy_resources_materials/resource_revolution) .

използват, да бъдат връщани лесно и ефикасно към началото на веригата,

- стремежа към интелигентно регулиране, при запазване на доказани добри практики, рационализиране и/или хармонизиране на законодателството на ЕС, когато това е необходимо, и гарантиране на по-добро прилагане;
3. подчертава, че подобряването на използването на ресурсите чрез изисквания за по-добро планиране и наличието на законодателство за отпадъците, което да осигурява движение нагоре в йерархията на отпадъците (като по този начин се насърчава предотвратяването на генерирането на отпадъци, повторното използване и подготовката за повторно използване и рециклиране на отпадъците), би могло да донесе значителни нетни икономии за предприятията от ЕС, които се оценяват на 600 милиарда евро или 8% от годишния оборот, като в същото време водят до намаляване на общите годишни емисии на парникови газове с 2-4%; подчертава, че увеличаването на производителността на ресурсите с 30% до 2030 г. би могло да спомогне за увеличаването на БВП с почти 1% и за създаването на 2 милиона допълнителни устойчиви работни места¹; припомня, че ресурсната ефективност е приоритетна цел на Седмата програма за действие за околната среда, в която се подчертава необходимостта от стимулиране на производството и потребителското търсене на екологично устойчиви продукти и услуги, посредством политики, които насърчават тяхната наличност, достъпност, функционалност и привлекателност; подчертава, че недостигът на ресурси изисква насочване към абсолютно отделяне с цел поддържане на използването на ресурсите и нарастването на БВП в рамките на биофизичните дадености на планетата;
 4. подчертава значението на целите на ЕС за създаване на условия на равнопоставеност;
 5. подчертава анализа на Комисията, който показва, че приемането на новите цели за отпадъците ще доведе до създаване на 180 000 работни места, до увеличаване на конкурентоспособността на ЕС и до намаляване на търсенето на скъпи и оскъдни ресурси²; изразява съжаление относно оттеглянето на законодателното предложение относно отпадъците³, но съзира в съобщението на заместник-председателя Тимерманс по време на месечната сесия на Парламента през декември 2014 г. възможността за нов, по-амбициозен пакет от мерки за кръговата икономика (СЕР), който трябва да бъде представен до края на 2015 г.; призовава за законодателно предложение, основано на оценка на въздействието, която да разглежда не само въпроса за битовите отпадъци, но също така и промишлените и търговските потоци, както и на количествени цели, които да бъдат представени до 2015 г. като част от

¹ Съобщение на Комисията от 2 юли 2014 г., озаглавено „Към кръгова икономика: Програма за Европа с нулеви отпадъци“ (COM(2014)0398).

² Работен документ на службите на Комисията от 2 юли 2014 г., съдържащ резюме на оценката на въздействието, придружаваща предложението за директива за изменение на директивите за отпадъците (COM(2014)0397) (SWD (2014) 0208).

³ Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директиви 2008/98/ЕО относно отпадъците, 94/62/ЕО относно опаковките и отпадъците от опаковки, 1991/31/ЕО относно депонирането на отпадъци, 2000/53/ЕО относно излезлите от употреба превозни средства, 2006/66/ЕО относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (COM(2014)0397).

новия пакет от мерки за кръговата икономика (СЕР); призовава в новия пакет от мерки за кръговата икономика (СЕР) да бъдат разглеждани специфичните потоци от отпадъци, включително биологичните отпадъци, отпадъците от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО) и строителните отпадъци;

6. призовава СЕР да включва разпоредби за създаване, в съответствие с препоръките на Европейската платформа за ефективно използване на ресурсите⁴, пакета на ЕС относно климата и енергетиката и Седмата програма за действие за околната среда, всеобхватна рамка на политиката, която повишава в значителна степен ресурсната независимост на Европа чрез конкретни цели на политиките и по-ефективно включване и рационализиране на съществуващите инструменти на политиките, като например чрез цялостно прилагане и засилване на Директивите за екодизайна и екомаркировката, така че те да включват различни видове продукти и измерението на ефективното използване на ресурсите; настоява, че инструментите и мерките трябва да гарантират реални възможности за МСП и тяхното активно участие на МСП като основни действащи лица, както и за предприятията от областта на социалната икономика и местните органи в кръговата икономика; подчертава, че рамката следва да включва конкретни политики за създаване на устойчиви работни места на местно равнище, да избягва непропорционалните административни изисквания и да бъде по силите на домакинствата;
7. призовава СЕР да включва разпоредби, които предвиждат специфични мерки за подпомагане на МСП, като например мерки за насърчаване на повишаването на осведомеността, техническа помощ и достъп до финансиране, информация и умения; подкрепя изпълнението на плана на Комисията за „зелено“ действие за МСП и приветства създаването на Европейски център за високи научни постижения в областта на ресурсната ефективност, който да съветва и подпомага МСП, които се стремят да подобряват своята ресурсна ефективност;
8. подчертава необходимостта от гарантиране на лоялна конкуренция между публични и частни предприятия, занимаващи се с отпадъци, дори когато съществува общински или публичен монопол за организиране на система за събиране на отпадъците;
9. призовава държавите членки и Комисията да укрепят регулаторната рамка за разширена отговорност на производителите и за увеличаване на прозрачността в прилагането на схеми за разширена отговорност на производителите; счита, че ясните определения и единният метод на изчисляване, основани на обективни данни и минимални изисквания за схемите за разширена отговорност на производителя, са ключът в това отношение; подчертава необходимостта от подобряване на проектни изисквания за опаковане, с цел да се намали използването на материалите и подобряване на рециклирането;
10. призовава СЕР да включва разпоредби, целящи подобряване и засилване на

⁴ Европейска платформа за ефективно използване на ресурсите (EERP) Манифест и препоръки за политиката, март 2014 г.: http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/documents/erep_manifesto_and_policy_recommendations_31-03-2014.pdf

прилагането на съществуващото законодателство, и да се въведе политика за устойчиво управление на материалите на равнището на ЕС, с участието на всички заинтересовани страни и при подход, основан на жизнения цикъл, насочен към екологично ефективно, устойчиво и екологично отговорно използване на суровините през целия период на добив, проектиране, производство, потребление, поддръжка, управление на отпадъците и фазите на тяхното повторно използване, както и ефикасното заместване на опасни вещества и материали; поддържа становището, що се отнася до домакинствата, че горепосочените мерки не трябва никога да надхвърлят границите на икономическите възможности;

11. подчертава, че на продуктите на биологична основа и на свързаните с тях услуги трябва да бъде отредено специално място в кръговата икономика; настоятелно призовава Комисията да взема предвид целите на стратегията за биоикономика от 2012 г.¹; счита, че устойчивото снабдяване с дървесина и материали на базата на дървесина могат да бъдат използвани като заместители на невъзобновяемите материали в първичното производство, като по този начин се увеличава устойчивостта на кръговата икономика по цялата верига за създаване на стойност;
12. припомня необходимостта от гарантиране на високо равнище на здравословните мерки и на мерките за безопасност в съответствие със специфичните рискове, пред които са изправени работниците в някои от тези сектори.
13. подчертава потенциала на добива на суровини в градски условия за възстановяване на отпадъците и намаляването на зависимостта на ЕС от вноса на суровини; призовава държавите членки да прилагат в пълна степен законодателството в областта на отпадъците, по-специално по отношение на превозите на отпадъци и опасни отпадъци, както и да подобряват контролните дейности за борба с незаконен пренос на отпадъци; призовава Комисията да се погрижи за отстраняване на всички пропуски в Регламента за превоз на отпадъци; подчертава необходимостта от улесняване на пазарното търсене за рециклирани материали, стимулиране на пазара на вторични суровини и необходимостта от създаване на европейски пазар за рециклирани продукти;
14. изтъква потенциала, предлаган от засилената повторна употреба, ремонта, и подготовката за повторна употреба на продуктите, за създаването на качествени, устойчиви работни места на местно равнище, за спестяване на ресурси и за развитие на ролята на социалната икономика, предприемачеството и участниците от МСП, в това число социалните предприятия; призовава в новия СЕР да бъдат включени разпоредби, които стимулират както повторното използване, така и подготовката за повторно използване посредством количествени цели, които гарантират достъп до потока на отпадъците чрез одобрени центрове за повторна употреба и които подпомагат развитието и консолидирането на инфраструктури и мрежи за повторна употреба и ремонт; изтъква необходимостта от осигуряване на по-добри стандарти за продуктов дизайн, така че потребителските стоки да бъдат по-издръжливи и лесни за разглобяване, ремонт и рециклиране; изисква от Комисията да даде мандат на европейските организации по стандартизация да работят активно с

¹ Иновации за устойчив растеж: Биоикономика за Европа (COM(2012)0060), (SWD(2012)0011), http://ec.europa.eu/research/bioeconomy/pdf/official-strategy_en.pdf.

представителите на МСП, потребителите и организациите на гражданското общество за постигането на тази цел;

15. счита, че са необходими мерки на равнище ЕС за борба с планираното остаряване; призовава Комисията да разгледа възможността за разширяване, например, на минималните правни гаранции за потребителските продукти, и за въвеждане клаузи за ремонт в съответното законодателство, изискващо от производителите при спазване на съответните директиви (за отпадъците, екодизайна, отпадъците от електрическо и електронно оборудване, батериите, правата на потребителите) да осигуряват подходяща и надеждна информация (като например жизнен цикъл, третиране при излизане от употреба, рециклиране, демонтиране, въздействие върху околната среда) на операторите в сферата на повторното използване, снабдителите и потребителите, за да се даде възможност за информирано закупуване, осъвременяване и ремонт, повторно използване и рециклиране;
16. призовава държавите членки да стимулират повторното използване, ремонтиране и търсене на трайни продукти чрез инструменти на търсенето, като например въвеждането на политика на нулева ставка на ДДС за ремонти и продажбата на употребявани стоки, както и засилването на критериите за екологосъобразни обществени поръчки за закупуване на ресурсно по-ефективна, с по-малко отпадъци и по-голямо количество рециклируеми продукти;
17. приветства факта, че в своето съобщение Комисията разглежда различни специфични свързани с отпадъците предизвикателства, като например предотвратяването на образуване на отпадъци, отпадъците в морските води и разхищаването на храни; подчертава прякото икономическо въздействие върху предприятията и потребителите на хранителни отпадъци поради разходите за обезвреждане на отпадъците и икономическите загуби, предизвикани от изхвърлянето на годни за консумация или за продаван храни (над 100 милиона тона храни биват разхищавани всяка година в ЕС); припомня, че едно евро, похарчено за мерки за борба с разхищението на храни, би могло да предотврати разхищението на 250 килограма храна на стойност 500 EUR; подчертава екологичния и икономическия потенциал на повторното движение на хранителните вещества между градските и селските райони и на „запълването на пропуските“ между градовете и селскостопанската промишленост; настоятелно призовава Комисията да разгледа въпроса за разхищаването на храни и повторното движение на хранителните вещества в контекста на СЕР; призовава Комисията да въведе схеми за разделно събиране на хранителни и органични отпадъци (включително, когато е приложимо, за събиране „от врата до врата“) и да дава приоритет на компостирането на органичните материали;
18. подчертава, че е важно Комисията и държавите членки да насърчават създаването на програми за промишлена симбиоза, които подпомагат промишлените взаимодействия за повторна употреба и рециклиране и които помагат на предприятията, по-специално на МСП, да откриват как тяхната енергия, отпадъци и вторични продукти могат да служат като ресурси на другите; изтъква подобни концепции, като например „от люлка до люлка“ и „промишлена екология“;

19. призовава дружествата майки за съответното производство и разпределителните дружества и държавите членки, които са отворили своите пазари за продуктите от тези дружества, да определят, при пазарни условия, точки за събиране и изнемване на използвани машини и оборудване, така че вторичните суровини, получени от рециклиране, да могат, при пазарни условия, да бъдат директно използвани повторно;
20. изтъква необходимостта от съгласувана фискална рамка, която да е в съответствие с принципа „замърсителят плаща“, като се осигуряват правилните сигнали за инвестиране в ресурсна ефективност, модернизация на производствените процеси и производство на по-лесни за ремонтване и дълготрайни продукти (като например по-ниски данъци за ремонтни дейности и по-високи данъци върху ресурсоемки и неподлежащи на рециклиране продукти за еднократна употреба); призовава държавите членки да бележат напредък в тази област като част от процеса на Европейския семестър¹; призовава ЕС и държавите членки да премахват постепенно субсидиите, вредни за околната среда, и да въведат подходящи такси за ресурсно неефективни дейности, като например депонирането и изгарянето на оползотворими и рециклируеми материали;
21. посочва, че ресурсната ефективност би могла да помогне на предприятията от ЕС да използват пазарите в бързо нарастващите екологични промишлени отрасли, но отбелязва, че инвестирането в иновативни бизнес модели в много случаи не е било надлежно предвидено; призовава Комисията да създаде подходяща политическа основа за кръгова икономика; призовава Комисията и Европейската инвестиционна банка да гарантират, че Европейският фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ) подкрепя целите за ефективност на ресурсите и енергията, включително подобряването на енергийната ефективност на сградите (включително социално жилищно настаняване) и развитието на екологично устойчиви и иновативни МСП, новосъздадени предприятия и предприемачи и засилва консултантските услуги във връзка с ефективното използване на ресурсите; призовава финансирането, отпускано от Програмата на ЕС за конкурентоспособност на предприятията и за МСП (COSME), „Хоризонт 2020“ и европейските структурни и инвестиционни фондове, да се концентрира повече върху разработването на устойчиви, новаторски решения с ефективно използване на ресурсите, създаване на нови бизнес модели (като лизинг или системи продукт-услуга), както и върху подобряването на проектирането на продуктите и процеса на изпълнение; призовава Комисията да прекрати използването на средства на ЕС за депониране, и, за да се избегне загубата на ценни материали и създаването на ефекти на блокиране и ситуации на свръхкапацитет, да се въздържа от насърчаване и инвестиране в инфраструктура за производство на енергия от отпадъци;
22. подчертава, че ЕС има отворена икономика, участваща във вноса и износа на световния пазар; обръща внимание на необходимостта от мерки за търсене на начини за справяне с глобалното предизвикателство, свързано с изчерпването на ресурсите, и на международно равнище; призовава Комисията и държавите членки

¹ „Green Budget Europe“ (Зелен бюджет за Европа), 2015 г., специфичните за всяка държава препоръки в подкрепа на процеса на европейския семестър, стр. 6 http://www.foes.de/pdf/2015-02-25_CSR%20Recommendations_FINAL.pdf.

да подкрепят активно работата на Международната комисия за ресурсите към Програмата на ООН за околната среда (ЮНЕП), като проучва световните критични въпроси във връзка с ресурсите и разработва практически решения за творците на политики, промишлеността и обществото;

23. призовава Комисията да постави по-голям акцент върху необходимостта от разработване на съответни професионални умения, и посочва, че СЕР трябва да включва мерки и финансиране за програмите за образование и обучение за работниците и безработните;
24. подчертава, че увеличаването на енергийната ефективност може да доведе до намаляване на енергийната зависимост на ЕС и на енергийната бедност, които засягат около 125 милиона европейски граждани; отбелязва, че е важно енергийната ефективност да бъде разглеждана като отделен източник на енергия, чийто растеж допринася в значителна степен за развитието на промишлеността на ЕС, създаването на работни места и ограничаването на сметките за енергия на хората.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	28.5.2015
Резултат от окончателното гласуване	+: 53 -: 8 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Nicolas Bay, Jerzy Buzek, Soledad Cabezón Ruiz, Philippe De Backer, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Peter Eriksson, Adam Gierek, Theresa Griffin, Marek Józef Gróbarczyk, András Gyürk, Roger Helmer, Hans-Olaf Henkel, Dawid Bohdan Jackiewicz, Eva Kaili, Kaja Kallas, Barbara Kappel, Krišjānis Kariņš, Seán Kelly, Jeppe Kofod, Janusz Lewandowski, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Angelika Mlinar, Csaba Molnár, Nadine Morano, Dan Nica, Morten Helveg Petersen, Herbert Reul, Paul Rübig, Algirdas Saudargas, Jean-Luc Schaffhauser, Neoklis Sylikiotis, Dario Tamburrano, Evžen Tošenovský, Claude Turmes, Vladimir Urutchev, Adina-Ioana Vălean, Henna Virkkunen, Martina Werner, Anna Záborská, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Pervenche Berès, David Coburn, Miriam Dalli, João Ferreira, Francesc Gambús, Jens Geier, Gerben-Jan Gerbrandy, Benedek Jávor, Constanze Krehl, Barbara Kudrycka, Werner Langen, Olle Ludvigsson, Vladimír Maňka, Marian-Jean Marinescu, Sofia Sakorafa, Massimiliano Salini
Заместници (чл. 200, пар. 2), присъствали на окончателното гласуване	Eleonora Evi, Cecilia Wikström